GRAMATYKA · CZASOWNIKI

Must, can't i might: przypuszczenia i pewność w angielskim

Igor Zadrużyński

Opublikowano 18 listopada 2026

O LEKCJI

Sobota, mieszkanie w Islington, rano. Na stole kubek z jeszcze ciepłą herbatą, na wieszaku nie ma kurtki Toma, a jego rower stoi w przedpokoju. "He must be at the corner shop," mówi jego dziewczyna. "He can't have gone far – his bike's still here. He might have gone to get the papers." Nikt nic nie wie na pewno, ale każde zdanie mówi, jak bardzo jest pewne. W angielskim o stopniu pewności decyduje czasownik modalny. Tego dotyczy ta lekcja.

Wersja online z ćwiczeniami i nagraniami wymowy

SŁOWA KLUCZOWE: Gramatyka, Czasowniki

SPIS TREŚCI

1. Skala pewności 2
2. Must : to musi być prawda 2
3. Can't , nie mustn't : to niemożliwe 3
4. May , might , could : może 3
5. Przypuszczenia o przeszłości: must have , might have , can't have 4
6. Should i will : tak powinno być 5

Źródła i dalsza lektura 6

To trzecia lekcja o czasownikach modalnych, po umiejętności i prośbach[1] oraz obowiązku i radzie[2]. Te same słowa – *must, can't, might, should* – dostają tu nowe znaczenie: nie „musisz” i „możesz”, tylko „na pewno” i „może”. Na końcu jest siedem ćwiczeń ze sprawdzaniem odpowiedzi.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/must-cant-might-przypuszczenia/

1. Skala pewności

Kiedy wyciągamy wniosek z tego, co widzimy albo wiemy, czasownik modalny pokazuje, jak bardzo jesteśmy pewni. Gramatycy nazywają to dedukcją (*deduction*) /dɪˈdʌkʃn/.

PEWNOŚĆ	MODALNY	PRZYKŁAD	PO POLSKU
prawie 100% tak	must	The lights are on. They must be in.	Na pewno są w domu.
pewność z doświadczenia	will	Someone's at the door. That'll be the postman.	To pewnie listonosz.
tak być powinno	should	They left at noon. They should be there by now.	Powinni już być na miejscu.
może tak, może nie	may, might, could	She might be at the gym.	Może jest na siłowni.
może nie	may not, might not	He might not know about the change.	Może nie wie o zmianie.
prawie 100% nie	can't, couldn't	That can't be Sarah. She's in Spain.	To nie może być Sara.

Najczęściej używamy *must*, *might* i *can't*. *May*, *might* i *could* znaczą w tym użyciu prawie to samo, przy czym *may* brzmi bardziej oficjalnie.

2. *Must*: to musi być prawda

Must mówi tu o wniosku, a nie o obowiązku. Jest wszystko, co trzeba, żeby uznać coś za pewne.

PRZYKŁADY

- **You've been travelling all day. You must be exhausted.**
  Cały dzień byłeś w podróży. Musisz być wykończony.
- **She speaks perfect Welsh. She must have grown up in Wales.**
  Mówi świetnie po walijsku. Musiała dorastać w Walii.
- **There's a queue round the block. This place must be good.**
  Kolejka ciągnie się wokół całego kwartału. To miejsce musi być dobre.

O czynności, która trwa teraz, mówimy *must be + -ing*: *Her phone's engaged. She must be talking to her mum.*

CIEKAWOSTKA: NAJPIERW OBOWIĄZEK, POTEM PEWNOŚĆ

W historii języka znaczenie „na pewno" pojawia się zwykle później niż „trzeba". Językoznawcy badający rozwój czasowników modalnych w wielu językach zauważyli, że angielskie *must* najpierw wyrażało silny obowiązek, a znaczenie wniosku rozwinęło się z niego później. Tak samo było z *should*: „powinien, przypuszczalnie" wyrosło z „powinien, wypada".

Polskie *musieć* też ma oba znaczenia. Zdanie *Tomek musi znać odpowiedź* może znaczyć, że ktoś tego od niego wymaga, albo że mówiący jest o tym przekonany. W badaniu polskiej mowy z Narodowego Korpusu Języka Polskiego znaczenie obowiązku stanowiło aż 95% użyć, a wniosku tylko 5%. Dlatego Polakom angielskie *must* w znaczeniu „na pewno" wydaje się dziwne, choć we własnym języku używamy go tak samo.

3. *Can't*, nie *mustn't*: to niemożliwe

Przeczeniem *must* w znaczeniu „na pewno" nie jest *mustn't* (to znaczy „nie wolno"), tylko *can't* albo *couldn't*.

PRZYKŁADY

- **You've just had lunch. You can't be hungry already!**
  Dopiero zjadłeś obiad. Niemożliwe, żebyś już był głodny!
- **That can't be right. Two coffees for eleven pounds?**
  To niemożliwe. Dwie kawy za jedenaście funtów?
- **He couldn't be the thief. He was with me all evening.**
  On nie mógł być złodziejem. Był ze mną cały wieczór.

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~She mustn't be at home. Her car isn't outside.~~

✓ **She can't be at home. Her car isn't outside.**

O wnioskach mówimy *can't*. Różnica między *can't* a *might not* jest duża: *She can't be at home* = na pewno jej nie ma; *She might not be at home* = może jej nie ma.

4. *May*, *might*, *could*: może

Te trzy słowa mówią, że coś jest możliwe, ale nie jesteśmy pewni. Po polsku zwykle wystarczy *może* albo *możliwe, że*.

PRZYKŁADY

- **Where's my umbrella? – It might be in the car.**
  Gdzie jest mój parasol? – Może w samochodzie.
- **The forecast says it may snow in the north tonight.**
  Prognoza mówi, że w nocy na północy może padać śnieg.

- **Don't ring now – the baby could be asleep.**
  Nie dzwoń teraz, dziecko może spać.
- **I might not go to the party. I'm really tired.**
  Może nie pójdę na imprezę. Jestem naprawdę zmęczony.

Uwaga na przeczenie: *might not* i *may not* znaczą „może nie", a *couldn't* – „to niemożliwe". W pytaniach o możliwość używamy raczej *could* albo *Do you think...?*: *Could he be ill? Do you think she's lost?* Pytanie *May he...?* brzmiałoby jak prośba o pozwolenie.

5. Przypuszczenia o przeszłości: *must have, might have, can't have*

must / might / may / could / can't / couldn't + have + past participle (III forma)

Gdy wyciągamy wnioski o tym, co już się stało, dodajemy *have* i III formę. Skala pewności zostaje ta sama.

PEWNOŚĆ	FORMA	PRZYKŁAD
na pewno tak	must have	The grass is wet. It must have rained in the night.
może	may / might / could have	He's late. He might have missed the train.
może nie	may not / might not have	She might not have seen your message.
na pewno nie	can't / couldn't have	He can't have eaten the whole cake. It was enormous!

PRZYKŁADY

- **I can't find my keys. I must have left them at work.**
  Nie mogę znaleźć kluczy. Musiałem je zostawić w pracy.
- **She can't have heard the doorbell. She had her headphones on.**
  Nie mogła usłyszeć dzwonka. Miała słuchawki na uszach.
- **They may have taken the wrong turning.**
  Może skręcili nie w tę drogę.
- **He looks tired. He must have been working all night.**
  Wygląda na zmęczonego. Musiał pracować całą noc.

Ostatni przykład pokazuje formę ciągłą: *must have been* + *-ing* mówi o czynności, która trwała jakiś czas. W mowie *have* się skraca: *must've, might've, can't've*. W piśmie zawsze piszemy *have*, nigdy *of*.

Could have: dwa znaczenia

Could have może znaczyć „może tak było" (przypuszczenie) albo „mogło się zdarzyć, ale się nie zdarzyło". To drugie znaczenie poznałeś w pierwszej lekcji o modalnych[1]. O tym, które znaczenie chodzi, decyduje kontekst:

PRZYKŁADY

- **Where's Jo? – I don't know. She could have gone home early.**
  Gdzie jest Jo? – Nie wiem. Może poszła wcześniej do domu. (przypuszczenie)
- **You were driving far too fast. You could have killed someone!**
  Jechałeś o wiele za szybko. Mogłeś kogoś zabić! (na szczęście się nie stało)

TYPOWY BŁĄD

~~He must have to forget about the meeting. She mustn't have seen me.~~

He must have forgotten about the meeting. She can't have seen me. (Albo: She might not have seen me.)

O przeszłości: modalny + *have* + III forma, bez *to*. Przeczeniem *must have* jest *can't have* albo *couldn't have* (na pewno nie), a gdy nie jesteśmy pewni – *might not have*.

6. *Should* i *will*: tak powinno być

Should mówi o tym, czego się spodziewamy, bo tak wynika z planu albo z logiki. *Should have* + III forma – o tym, co już powinno się stać.

PRZYKŁADY

- **The parcel should arrive on Thursday.**
  Paczka powinna przyjść w czwartek.
- **It's nearly seven. Dad should have landed by now.**
  Jest prawie siódma. Tata powinien już był wylądować.

Will w znaczeniu „to pewnie…" Brytyjczycy mówią, gdy wnioskują z tego, co zwykle się dzieje: *The phone's ringing. That'll be Gran – she always rings on Sundays.* Zauważ, że *should have* ma też drugie znaczenie: „trzeba było" (*You should have told me*), które poznałeś w lekcji o obowiązku i radzie[2].

DIALOG

Inspector Hale: The window's broken from the inside. The thief must have left this way.

Sergeant Ross: He can't have climbed down, sir. It's the fourth floor.

Inspector Hale: Then he might have had a ladder. Or someone could have been waiting below.

Sergeant Ross: The night porter should have seen something. His desk faces the street.

Inspector Hale: Unless he was asleep. Look – his tea's stone cold. He must have been dozing for hours.

Sergeant Ross: That'll be why he didn't call us until six.

Detektywi w każdym zdaniu oceniają, jak bardzo są pewni: *must have left* (na pewno), *can't have climbed* (niemożliwe), *might have had, could have been* (może), *should have seen* (powinien był), *must have been dozing* (na pewno, czynność trwająca) i *that'll be why* (to pewnie dlatego).

DO ZAPAMIĘTANIA

Najważniejsze z tej lekcji

- Skala pewności: *must* (na pewno) ↣ *should, will* (tak powinno być, pewnie) ↣ *may, might, could* (może) ↣ *can't, couldn't* (na pewno nie).
- Przeczeniem *must* (na pewno) jest *can't*, nie *mustn't*.
- *might not* = może nie; *can't* = niemożliwe.
- O teraz trwającej czynności: *must be doing*.
- O przeszłości: modalny + *have* + III forma: *must have done, might have done, can't have done*.
- *Could have* = może tak było albo mogło się stać (ale się nie stało).

DLA NAUCZYCIELA

Przypuszczenia najlepiej ćwiczyć jak detektyw. Nauczyciel pokazuje zdjęcie albo „miejsce zdarzenia" (stół z kubkiem, biletem z metra i parasolem), a uczniowie wyciągają wnioski z różnym stopniem pewności (*Someone must have been here. They might have come by Tube*). Dobrze działa też gra „Co jest w torbie?": przedmiot ukryty w worku, uczniowie dotykają go i zgadują (*It can't be a ball – it's too flat. It might be a book*). Na koniec można dać krótką zagadkę kryminalną do rozwiązania w grupach, w której każda grupa musi uzasadnić odpowiedź zdaniami z *must have, can't have* i *might have*.

Źródła i dalsza lektura

- Paciorek J., *Wielka gramatyka języka angielskiego*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2024.
- Szymański L., *Badanie empiryczne pola semantycznego polskiego czasownika modalnego musieć*, „Prace Językoznawcze" 2025, t. XXVII/2, s. 23–39, DOI: 10.31648/pj.11298, https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/pj/article/download/11298/8292/45630 [dostęp: 18.11.2026].
- British Council, LearnEnglish, *Modals: deductions about the present* (B1–B2 grammar), https://learnenglish.britishcouncil.org/free-resources/grammar/b1-b2/modals-deductions-about-present [dostęp: 18.11.2026].
- British Council, LearnEnglish, *Modals: deductions about the past* (B1–B2 grammar), https://learnenglish.britishcouncil.org/free-resources/grammar/b1-b2/modals-deductions-about-past [dostęp: 18.11.2026].
- *Modal verb*, „Wikipedia" (część o rozwoju znaczeń epistemicznych z deontycznych, za: J. Bybee, R. Perkins, W. Pagliuca, *The Evolution of Grammar*, 1994), https://en.wikipedia.org/wiki/Modal_verb [dostęp: 18.11.2026].
- Swan M., *Practical English Usage*, wyd. 4, Oxford University Press, Oxford 2016 – hasła o *must, can't, may, might, should* i *will* w przypuszczeniach.
- Murphy R., *English Grammar in Use*, wyd. 5, Cambridge University Press, Cambridge 2019 – rozdziały o *must, can't, may, might*.

Adresy linków z tekstu

1. https://zadruzynski.com/can-could-be-able-to/
2. https://zadruzynski.com/must-have-to-should/

LICENCJA

© 2026 Igor Zadrużyński. Ten tekst jest udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC 4.0). Możesz go kopiować, rozpowszechniać i przerabiać w celach niekomercyjnych pod warunkiem, że podasz autora i adres źródła, dołączysz link do licencji i zaznaczysz, czy wprowadzono zmiany. Przykład poprawnego oznaczenia:

> Igor Zadrużyński, *Must, can't i might: przypuszczenia i pewność w angielskim*, zadruzynski.com, https://zadruzynski.com/must-cant-might-przypuszczenia/, licencja CC BY-NC 4.0

Licencja nie obejmuje cytatów, ilustracji ani innych materiałów pochodzących od innych autorów — obowiązują dla nich ich własne zasady.

Ilustracje, przy których nie podano innego źródła, zostały wygenerowane z pomocą AI.

zadruzynski.com